

Yoel Kitabı və Laodikeyadakı Yeddinci Gün

Adventist Kilsəsi - On Beşinci Nömrə

Jeff Pippenger

2025-12-21

On beşinci nömrə

Mən iddia edirəm ki, Yoel kitabının birinci fəslinin ilk dörd ayəsinin əhəmiyyətini tanımaq üçün ən yaxşı ümidə sahib olmaq baxımından, dörd nəsil rəmzinin axıncı yağış xəbəri ilə əlaqəsini anlamaq vacibdir. Yoel üzüm bağının nəğməsini oxuyur, lakin onun giriş bəndi əhdin dörd nəsillə olan peyğəmbərlik əlaqəsidir.

Və O, Abrama dedi: Qəti bil ki, sənin nəslin özlərinə məxsus olmayan bir ölkədə qərib olacaq, onlara qulluq edəcək; və onlar dörd yüz il ərzində onları əzəcəklər. Və həmçinin qulluq edəcəkləri o milləti Mən mühakimə edəcəyəm; və bundan sonra onlar böyük var-dövlətlə çıxacaqlar. Sən isə sülh içində atalarının yanına gedəcəksən; gözəl bir qocalıqda dəfn olunacaqsan. Lakin dördüncü nəsildə onlar yenidən bura qayıdacaqlar; çünki Amorilərin təqsiri hələ dolmamışdır. Yaradılış 15:13–16.

Bu parça Musanın həyatı vasitəsilə yerinə yetirilmiş peyğəmbərlikdir. Yoel kitabı üzüm bağının nəğməsinə artan məhvin dörd nəslinə istinad etməklə başladıqda, Yoel kitabını peyğəmbərlikdəki dördüncü və son nəslə uyğunlaşdırır. Həmin nəsil Peterin “seçilmiş nəsl”dir; onlar qaranlıqdan Onun “heyretəmiz nuruna” çağırılmışlar. Onlar nəsillər üzrə öz qarşılıqları olan, əfi ilanlar nəslə kimi təqdim edilənlərlə qarşılaşdırılırlar. Həmin dördüncü və son nəsil Yəhya ilə təmsil olunur; Yəhya “çağırılmış, seçilmiş və sadıq” olan yüz qırx dörd minin rəmzidir.

9/11-də çağırılan, Gecəyarısı Fəryadı zamanı seçilən və Bazar günü qanunu böhranında sadıq qalanlar, necə ki Levililər Harunun və Yarovamin qızıl buzov üsyanlarında sadıq qalmışdılar. Malaki üçüncü fəsildə gümüş kimi təmizlənən canlar, Gecəyarısı Fəryadı ismarıcı zamanı seçilən Levililərdir; çünki möhürlənmə Müqəddəs Ruhun tökülməsi ilə və onun vasitəsilə həyata keçirilir.

Əvvəlki məqalədə biz Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin alfa nöqtəsi olaraq bacı Uaytın müəyyən etdiyi Musanın tarixindən xətlər ortaya qoyduq; bu xətlər peyğəmbərlik baxımından Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin omeqası olan Məsihlə əlaqələndir. Musa təməl daşıdır, Məsih isə başdaşıdır. Misirdən Musanın vasitəsilə baş vermiş qurtuluşun təmsil etdiyi kimi, onların hər ikisi də günahdan qurtuluşun simvollarıdır. Bununla belə, Musanın əli ilə baş vermiş Allahın qüdrətinin bütün təzahürləri, Məsih çoxları ilə əhdi bir həftə üçün təsdiq etdiyi zaman, qat-qat üstələnmişdi. Musa alfadır, Məsih isə omeqadır; omega “22” rəqəmidir, alfa isə “1” rəqəmidir.

Musa ilə bağlı olaraq görürük ki, onun peyğəmbərlik şəhadətinə sirayət edən qurtuluş su daxilində yerləşdirilmişdir. Onun doğulduğu zaman Nil çayının sularından qurtarılması, gəmidə olan Nuhu öncədən göstərirdi. Qırmızı dənizdəki vəftiz, gəminin içində olan Nuh və səkkiz nəfərlə uyğunluq təşkil edir; bu da öz növbəsində İordan çayında Yeşuanın vəftizi ilə uyğunluq təşkil edir; həmin vəftiz Məsih tərəfindən elə həmin yerdə təkrarlandı. Musanın şəhadəti Nil çayında qurtuluşla

başlayır və İordan çayının sahillərində başa çatır. Məsihin vəftizi Onun ölümü ərəfəsinə qədər davam edən üç il yarımliq şahidliyi üçün məsh olunması idi; bu, əvvəlcə Onun vəftizində təmsil olunmuşdu. Onun dirilməsində bir neçə damla vardı, tam tökülüş isə Pentikost günündə oldu.

Allahın bəşəriyyətə əhd vədi Nuhla başlayır və Onun İbrahim vasitəsilə seçilmiş bir xalqa verdiyi əhd vədi Musa ilə yerinə yetirilir. Alfa olan Musa, gələcək və əhdi yalnız seçilmiş bir xalqla deyil, “çoxları” ilə təsdiq edəcək omeqa olan İsanı təmsil edirdi. Məsihə bir tip olaraq, Musanın doğumu bütün insanlar üçün əlamət olan göy qurşağı ilə Nuhə verilən əhdə uyğun gəlir. Musa, həmçinin, seçilmiş xalq üçün əlamət olan sünnət ilə seçilmiş bir xalqa verilən əhdə də uyğun gəlir. Musanın əhd işi sadəcə seçilmiş bir xalqla deyil, “çoxları” ilə idi. Əgər belə olmasaydı, onlar qarışıq kütlənin daimi əziyyətinə məruz qalmazdılar.

Musanın həyatı boyunca təmsil olunan müxtəlif “xilas suları”nın hamısının ortasında, İordan çayı üzərindəki Bethabaradakı vəftiz qədim İsrailin Vəd Olunmuş Torpaqdakı əhd tarixinin başlanğıcını, Məsihin çoxları ilə əhdi təsdiq etdiyi həftə ərəzində onun tarixinin sonu ilə birləşdirir. Məsihin vəftizi qədim İsrailin vəftizi ilə üst-üstə düşür və hər iki tarix, əlli gün sonra Pentikostda gələn bol yağışlardan əvvəl bir neçə damcı yağış nəfəs etdiyi zaman, Onun dirilməsindən xəbər verir. Musa ilə Məsih arasındakı alfa və omeqa xəttinin bütünlüklə məzmunu xilas sularının içində təsvir olunur.

“İsa bu şagirdləri öyrədərkən, Öz missiyasına şahidlik edən bir dəlil kimi Əhdi-Ətiqin əhəmiyyətini göstərdi. İndi məsihçi olduğunu etiraf edən bir çoxları Əhdi-Ətiqi, artıq heç bir faydası olmadığını iddia edərək, bir kənara atırlar. Lakin Məsihin təlimi belə deyildir. O, ona o qədər yüksək dəyər verirdi ki, bir vaxt demişdi: “Əgər onlar Musaya və peyğəmbərlərə qulaq asmırlarsa, ölürlərdən biri dirilsə belə, inanmayacaqlar.” Luka 16:31.

“Adəmdən başlayaraq zamanın son səhnələrində patriarxlar və peyğəmbərlər vasitəsilə səslənən Məsihin səsidir. Xilaskar Əhdi-Ətiqdə də, Əhdi-Cədidə olduğu qədər aydın şəkildə aşkar olunur. Məhz peyğəmbərliklə dolu keçmişdən gələn nur Məsihin həyatını və Əhdi-Cədidin təlimlərini aydınlıq və gözəlliklə üzə çıxarır. Məsihin möcüzələri Onun ilahiliyinin dəlilidir; lakin Onun dünyanın Xilaskarı olduğunu göstərən daha qüvvətli dəlil Əhdi-Ətiqin peyğəmbərliklərini Əhdi-Cədidin tarixi ilə müqayisə etməkdə tapılır.” The Desire of Ages, 799.

Yoel kitabına dair məqalələrdə biz “Əhdi-Ətiqin peyğəmbərliklərini Əhdi-Cədidin tarixi” ilə, eləcə də müasir ruhani İsrailin tarixi ilə “müqayisə etmişik”. İstər Əhdi-Ətiq və ya Əhdi-Cədid, istərsə də 1798-ci ildə başlanmış üç mələyin tarixi olsun, bu xətlərin hamısı “Məsihin səsi” kimi təqdim olunur. Müqəddəs Kitabın və Peyğəmbərlik Ruhunun yazılı şahidliyi Məsihin səsidir, Məsihin səsi isə Allahın Kəlamı Olanın səsidir.

Allahın Kəlamının “səsi”, Onun yazılı Kəlamında təmsil olunan Allahın xəbəridir. Onun axır günlərdəki xəbəri, Yoelə görə, əvvəlki yağışı ehtiva edən, ardınca isə əvvəlki və son yağışdan ibarət olan son yağış xəbəridir.

Vəhy alan Yəhya köhnə yollara qayıdan yüz qırx dörd min nəfəri təmsil edir, çünki o, arxasından gələn bir “səs” eşidir. Arxadakı “səs” “Adəmin günlərindən” bəri Məsihin səsidir.

Və mənimlə danışan səsi görmək üçün döndüm. Döndükdə isə yeddi qızıl şamdan gördüm.
Vəhy 1:12.

Bu ayə birinci fəsildə bir fasiləni təmsil edir; çünki əvvəlki ayəyə qədər Yəhya Patmos adlanan adada idi, lakin on ikinci ayədə o dönür və həmin andan etibarən Yəhya Səməvi Müqəddəs Məqəmdədir. O dönərkən bunu ona görə edir ki, onuncu ayədə arxasından gələn bir səs eşitmişdi.

Rəbbin günündə Ruhda idim və arxamdan şeypur səsi kimi böyük bir səs eşitdim; belə deyirdi: Mən Alfa və Omeqayam, birinci və axırıncıyam; və gördüyünü kitaba yaz, Asiyada olan yeddi cəmiyyətə göndər: Efesə, Smirnaya, Perqamona, Tiatiraya, Sardisə, Filadelfiyaya və Laodikeyaya. Vəhy 1:10, 11.

Yəhya arxalarından Məsihin səsinə eşidənləri təmsil edir. O, Yeremyanın köhnə yollara — pislərin yeriməkdən imtina etdikləri yollara və qulaq asmaqdan boyun qaçırdıqları xəbərdarlıq şeypuruna — qayıdış çağırışını eşidir. Yəhya qulaq asdı və arxasındakı səs Özünü Alfa və Omeqa — köhnə yol vasitəsilə yeni yolu göstərən Olan — kimi tanıtdı.

Yeddi şamdanın ortasında isə bəşər Oğluna bənzər biri var idi; ayaqlarınadək enən bir paltar geyinmiş və sinəsinin üzərindən qızıl kəmərlə qurşanmışdı. Onun başı və saçları yun kimi, qar tək ağ idi; gözləri isə alovlu od kimi idi; ayaqları isə sanki kürədə közərdilmiş saf tunc kimi idi; səsi də çoxlu suların səsi kimi idi. O, sağ əlində yeddi ulduz tuturdu; ağzından iti ikiəğızlı bir qılınc çıxırdı; çöhrəsi isə bütün qüvvəti ilə parlayan günəş kimi idi. Vəhy 1:13–16.

On ikinci ayədə Yəhya dönüb Məsihin bir görüntüsünü görür; Bacı Uayt bunu Danielin malik olduğu Məsih görüntüsü ilə, həmçinin Yeşayanın, Yeremyanın, Yezekelin və Paulun malik olduqları görüntü ilə eyniləşdirir.

“Pentikost gününün hadisələrinin, o vaxtkından daha böyük qüdrətlə təkrar olunacağı zamana səmimi bir həsrətlə intizar edirəm. Yəhya deyir: «Mən göydən enən başqa bir mələk gördüm; onun böyük qüdrəti var idi; və yer üzünü onun izzəti ilə nurlandı». O zaman da, Pentikost mövsümündə olduğu kimi, insanlar həqiqətin onlara söyləndiyini, hər kəs öz ana dilində eşidəcək.

“Allah Ona səmimiyyətlə xidmət etməyi arzulayan hər bir cana yeni həyat nəfəsi verə bilər [Adəm və Yezekelin quru sümüklər vadisi] və dodaqlara qurbangahdan götürülmüş canlı közlə toxuna bilər [Yeşaya], və onları Onun həmdilə dolu, bəlağətli danışan edə bilər. Minlərlə səs Allahın Kəlamının ecəzkar həqiqətlərini bəyan etmək qüdrəti ilə dolacaqdır. Kəkələyən dil açılacaq [Yeşayanın başqa dili], qorxaqlar isə həqiqətə cəsarətlə şəhadət etmək üçün gücləndiriləcəkdir. Qoy Rəbb Öz xalqına can məbədinə hər cür mürdərlikdən təmizləməyə [Malakinin Levililəri] və Onunla elə sıx bir əlaqəni qoruyub saxlamağa kömək etsin ki, son yağış töküləcəyi zaman ona şərik olanlardan olsunlar.” Review and Herald, 20 iyul 1886.

Nəzərdən keçirdiyimiz görüntü Məsihin səsinin təsvirini ehtiva edir. Yəhya dönüb Məsihin səsinə eşitdikdə, o, “çox suların” səsi kimidir. Məsihin səsi insanlarla və ya seçilmiş bir xalqla olan Öz əhdindən bəhs etdikdə, o, çox sularla əlaqələndirilir. Daniel yeddidən doqquza qədər olan xəbər 1798-ci ildə açıldı, sonra isə 1989-cu ildə Daniel ondan on ikiyə qədər olan xəbər açıldı. 1798 Ulai çayının səsi ilə, 1989 isə Hiddekel çayının səsi ilə əlaqələndirilir.

“Danielin Allahdan aldığı nur xüsusilə bu son günlər üçün verilmişdi. Onun Ulai və Hiddekel sahillərində, Şınarın o böyük çayları yanında gördüyü görüntülər indi yerinə yetmə prosesindədir və əvvəlcədən xəbər verilmiş bütün hadisələr tezliklə baş verəcəkdir.”
Testimonies to Ministers, 112.

İordan çayı qədim İsrailin alfa əhd tarixi ilə omeqa əhd tarixi arasında əlaqədir. “İordan” sözü “ənməkdə olan” mənasını verir və Məsihə — “böyük Enən”ə — işarə edir.

Qoy sizdə də Məsih İsada olan bu düşüncə olsun: O, Allah surətində olduğu halda, Allaha bərabər olmağı qəsb saymadı; lakin Özünü heç etdi, qul surətini aldı və insanlara bənzər oldu; zahirən insan halında tapılaraq Özünü aşağı tutdu və ölümədək, hətta çarmıx ölümüdək itaətkar oldu. Filipililərə 2:5–9.

İordan çayı Məsihi — “böyük enəni” — təmsil edir və İordan, qulluq etmək üçün bir bağ verilmiş Allahın seçilmiş xalqının alfa və omeqa tarixləri arasında əlaqədir. Musanın qurtuluş suları Məsihin səsini təmsil edir; əgər bir can sadəcə dönüb “arxalarındakı səsi” eşitmək istəsə, o səsi eşidə bilər və onda eşidəcəkləri səs — çoxlu suların səsi olacaqdır. Nuhun daşqınından miladi 70-ci ildə Yerusəlimin dağıdılmasına qədər, qurtuluş suları Allahın əhd xalqı üçün yol nişanələri kimi təqdim olunur. Həmin yol nişanələri Allahın son əhd xalqının, yüz qırx dörd minin daxili tarixini təmsil edir. İordan çayını qidalandıran su, İordan çayının mənbə sularını təşkil edən Hermon dağlarında yığılan şəh və qardan başlanır.

Davudun pilləkənlər nəğməsi. Baxın, qardaşların birlik içində bir yerdə yaşaması necə də yaxşı və necə də xoşdur! Bu, baş üzərinə tökülən, saqqala, hətta Harunun saqqalına axan, paltarının ətkələrinə qədər enən qiymətli məsh yağı kimidir; Hermonun şəhi kimi, Sion dağları üzərinə enən şəh kimi. Çünki Rəbb orada bərəkəti, əbədi həyatı əmr etmişdir. Zəbur 133:1–3.

Həmin sular həmçinin Daniel 11:13–15-dəki Paniyumda və Peterin günlərindəki Qeysəriyyə Filipidə yerləşən bir mağaranın içində yerləşdirilmiş dərin hovuz olan Pan mağarasını da əmələ gətirir. İordan çayının mənbə suları həmçinin Pan mağarasının şeytani hovuzunu əmələ gətirir. Çoxlu suların səsi Məsihlə Şeytan arasındakı böyük mübarizənin Hermon dağlarının uca zirvələrində başladığını müəyyən edir.

Mən də sənə deyirəm ki, sən Petersən və Mən Öz kilsəmi bu qaya üzərində quracağam; cəhənnəmin qapıları ona qalib gələ bilməyəcək. Matta 16:18.

“Hermon” adı “müqəddəs, təqdis olunmuş, ithaf edilmiş və ya ayrılmış” mənasını daşıyır və bütün suların mənbəyi olan Səmanın, habelə “cəhənnəmin qapıları” ilə təmsil edilən böyük mübahisənin başlanğıcının rəmzidir; bu ifadə İsanın Qeysəriyyə Filipidə olarkən Pan mağarasına verdiyi ad idi. Həmin şəraitdə Şimon Barjona adı Peterə dəyişdirildi. Şimon “eşidən”, Barjona isə “göyərçinin oğlu” deməkdir. Şimon, Müqəddəs Ruhun göyərçin surətində təmsil etdiyi İsanın vəftizi xəbərini eşidən canın rəmzi idi. Məsihin vəftizi xəbərini eşidən biri olaraq Peter dəyişdirilir və bu, 144.000-i təmsil edir. Peter Paniyumda möhürləndi; bu, Daniel on birdə on üçdən on beşədək olan ayələrdir.

Hermonun sularından gələn İordan çayı, Məsihin bir rəmzi olaraq — böyük ənənə — öz səfərini Ölü dənizdə tamamlayır. Həyat şəhinin qaynaqlandığı Göydən Məsih Ölü dənizlə təmsil olunan çarmıx ölümünə endi. Ölü dənizin sahil xətti yer üzündə açıqda qalan ən dərin quru səthidir. Enən İordan çayı, Məsihin çarmıxdakı ölümünə endiyi kimi, yer üzündəki ən alçaq su səviyyəsinə enir. Həyat suyundan ölüm suyuna qədər İordan çayı Məsihin göydən çarmıxa enişini təmsil edir.

Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin mühüm mövzuları su ilə əlaqədardır və Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyi Məsihin səsidir; bu isə çoxlu suların səsidir. Babil fahişəsi çoxlu sular üzərində oturmuşdur, və Fəratın suları şərqdən gələn padşahların yolunu hazırlamaq üçün qurudulur; tacirlər və padşahlar uzaqda durub fəryad edirlər, çünki Tarış gəmiləri dənizlərin ortasında məhv edilmişdir; və Efrayimin sərxoşlarının yalanların altında gizləndikləri zaman qəbul etdikləri ölüm əhdi papalığın bazar günü qanununun hər şeyi bürüyən seli ilə ləğv edilir.

Bacı Uayt “Şınarın böyük çayları”na istinad etdikdə, o, Dəclə və Fərat çaylarını nəzərdə tutur. Bu suların izi Eden bağınadək sürülə bilər; orada onlar Edendən çıxan üçüncü və dördüncü çaydır.

Üçüncü çayın adı Hiddeqeldir; Aşşurun şərqinə doğru axan odur. Dördüncü çay isə Fəratdır. Yaradılış 2:14.

Hiddekel Dəclədir, və əlbəttə, Fərat da Fərat idi, baxmayaraq ki, müasir tarixçilər və ilahiyyatçılar bununla razılaşırlar. Onlar israr edirlər ki, Ulay böyük bir çay deyil, sadəcə Şınarda deyil, Farsda insan əli ilə çəkilmiş bir su kəməri idi. Həmin həmin bəşəri səlahiyyət sahibləri müəyyən edirlər ki, Şınarla əlaqələndirilən əhəmiyyətli yeganə iki çay Dəclə və Fərat olmuşdur, halbuki qadın peyğəmbər bildirir ki, Ulay və Hiddekel “Şınarın böyük çayları” idi.

Su haqqında olan ismaric barədə peyğəmbər qadının sözləri müasir mütəxəssislərə qarşı çıxır, necə ki qədim mütəxəssislər də Nuhun su haqqındakı ismarıcına qarşı çıxmışdılar. Bizə bildirilir ki, iki çayla təmsil olunan iki görüntü yerinə yetmə prosesindədir və buna görə də “Şınarın iki böyük çayı” ilə verilmiş həmin iki görüntünün daxilində təmsil olunan hər şey tezliklə baş verəcəkdir. Həmin çaylarla əlaqəli ismaric Məsihin səsidir, çünki Onun səsi çoxlu sular kimidir. Dəclə və Fərat böyük peyğəmbərlik mövzusunu təmsil edir və onların şahidliyi alfa Musa tərəfindən irəli sürülən əhdlə əlaqəlidir; bu da omega Məsihin təsdiq etdiyi həmin əhddir.

Peyğəmbərlikdə Dəclə Assuriyanı, Fərat isə Babili təmsil edir. Bu baxımdan, onlar Yeremyanın aslanlar kimi təsvir etdiyi iki qüvvədir; əvvəlcə şimal padşahlığını, sonra isə cənub padşahlığını əsarətə aparacaqdılar.

İsrail dağılmış bir qoyundur; şirlər onu qovub uzaqlaşdırdı; əvvəlcə Aşşur padşahı onu uddu; axırda isə Babil padşahı bu Navuxodonosor onun sümüklərini sındırdı. Yeremya 50:17.

Həm Assuriya, həm də Babil İsrailin hər iki padşahlığına münasibətdə şimal düşmənləri idi və buna görə də şimalın saxta padşahının—papalıq hakimiyyətinin—timsoludur. Əslində, eyni mədəni mühitdən doğan bu iki qüvvə tərəfindən mahiyyət etibarilə eyni siyasi və dini ənənələr icra olunurdu, lakin Assuriyanın siyasi quruluşu dövlət idarəçiliyini vurğulayırdı, halbuki Babil, çox bənzər olsa da, kilsə idarəçiliyini vurğulayırdı. Bütpərəst Roma ilə papalıq Roması müəyyən səviyyələrdə eynidir, lakin yenə də bütpərəst Roma dövlət idarəçiliyini, papalıq Roması isə kilsə

idarəçiliyini təmsil edir. Assuriya, Babilə peyğəmbərlik baxımından münasibətdə, dövlət idarəçiliyinin padşahlığı idi; onun ardınca isə kilsə idarəçiliyini vurğulayan bənzər bir qüvvə olan Babil gəldi. Assuriya bütpərəst Romanı təmsil edirdi, Babil isə papalıq Romanı təmsil edir. Bu dörd qüvvənin hamısı Allahın məbədinə və ordusunu tapdaladı. Assuriya Dəclə ilə, Babil isə Fəratla əlaqələndirilir. Bu, Vəhy kitabında Fəratın qurudulması ilə uyğundur ki, Babili devirmək üçün Kirin Fəratın məcrasını dəyişdirməsi işində timsallaşdırıldığı kimi, şərq padşahlarının yolunu hazırlasın. Babil Fəratdır; Assuriya Dəclədir.

Peyğəmbərlikdə şimal padşahı Bazar günü qanunu böhranı zamanı dünyanı fəth edir və bundan sonra süqut edir; lakin bu fəth çox vaxt hər şeyi bürüyən bir daşqın kimi təsvir olunur. Aşşur və Babil tərəfindən təmsil olunan şimal padşahının hekayəsi çaylarla simvollaşdırılır, çünki bu hekayə çoxlu suların səsi ilə nəql edilir.

İki çay arasındakı ölkə Mesopotamiya adlanır; bu isə “iki çay arasındakı ölkə” deməkdir. Bu iki çay, Allahın mürtəd xalqını əsarətə səpələməklə cəzalandırmaq üçün istifadə etdiyi şimal qüvvəsini təmsil edir. Çoxlu suların səsinin qollarından biri “Padanaram” adında tapılır; Müqəddəs Yazılarda bu ada yalnız on dəfə istinad olunur. Onun ilk xatırlanması əhdlə əlaqədardır, çünki o, İshaqın arvadı Rivqanın qan köklərini müəyyən edir. Ayədə deyilir:

İshaq qırx yaşında idi ki, Paddan-Aramlı suriyalı Betuelin qızı, suriyalı Labanın bacısı Rivqanı özünə arvad aldı.

Qırx ilin sonunun, Musanın üç şahidinin üzərində, Kədəşə, 1863-cü ilə və bazar qanununa apardığı göstərilmişdir. İshaqın evliliyi əhd evliliyidir və bu, bazar qanununda Məsihin yüz qırx dörd minlə evliliyini təmsil edir; bu da 1863-cü ildir, bu da Kədəşdir, bu da qırxillik bir əhd tarixinin sonudur. Rivqa bir suriyalının qızı və suriyalı Labanın bacısı idi (o isə əhd tarixinin növbəti nəsində İshaqın oğlu Yaqubla bağlanmış əhdi pozdu).

Betuel “viranəlik evi” və ya “viran edən” mənasını daşıyır; buna görə də Rebeka “viran edənin evinin” qızı idi. Suriya yüksək dağlıq və yayla deməkdir, Paddan-Aram isə Mesopotamiya, yaxud aradakı diyar deməkdir. Rebeka assuriyalıların “Dəcləsi” ilə babillilərin “Fəratı” arasındakı yüksək aralıq diyardan gələn suriyalıların nəsil xəttindən idi; onlar Rəbbin dönük qoyunlarını dağıtmaq üçün istifadə etdiyi şirləri təmsil edirlər. Viran edənlərin evi İshaqla Rebekanın izdivacında Allahın evi ilə birləşdi. Təsədüfi deyil ki, Paddan-Aramın ilk xatırlanışında, daşqın sel kimi təsvir olunan və şimalın peyğəmbərlik padşahını təmsil edən bu iki çay ilk dəfə Yaradılış 25:20-də xatırlanır.

Viranəlik evinin Allahın əhd xalqı ilə əlaqəsi Yaqubun Esavdan qaçıb əmisi Lavanın yanına getməsi ilə davam edir və orada növbəti əhd nikahını əldə etmək üçün 2520 günün iki dövrü qədər xidmət edir. Bir nikah İsrailin şimal padşahlığının səpələnməsi ilə başa çatır, digər nikah isə cənub padşahlığının səpələnməsi ilə başa çatır. Həmin iki padşahlığın müvafiq səpələnmə dövrü 1798-ci və 1844-cü illərdə sona çatdıqda, Yaqubun 2520-nin iki dövrü boyunca həyata keçirmək üçün zəhmət çəkdiyi nikah yerinə yetdi, çünki bəy 22 oktyabr 1844-cü ildə nikaha gəldi.

Məsih, deməli, “yorğun və üzgün” mənasını verən Lea iləmi evləndi, yoxsa “yaxşı səyyah” mənasını verən Rəhilə iləmi? Lea və Rəhilə səfər edən iki bakirə sinfini təmsil edir: biri 1844-cü il

22 oktyabrda Yaqubla evlənmək yolunda “yorulan” bakirə, digəri isə həmin yolda “yaxşı səfər edən” bakirədir.

“Onların arxasında, yolun başlanğıcında parlaq bir işıq ucaldılmışdı; bir mələk mənə bunun ‘gecəyarısı nida’sı olduğunu dedi.” Bu işıq bütün yol boyunca saçır və ayaqlarına işıq verirdi ki, bürdərəsinlər.

“Əgər onlar gözlərini önlərində olan, onları şəhərə doğru aparan İsadən ayırmasaydılar, salamat idilər. Lakin tezliklə bəziləri yoruldu və şəhərin hələ çox uzaqda olduğunu, ora indiyədək artıq daxil olacaqlarını gözlədiklərini söylədilər. O zaman İsa Özünün izzətli sağ qolunu qaldırmaqla onları ruhlandırardı və Onun qolundan advent dəstəsinin üzərində dalğalanan bir işıq çıxardı; onlar da: “Alleluia!” — deyə nida edərdilər. Başqaları isə tələsik olaraq arxalarındakı işığı inkar edir və onları bu qədər uzağa aparanın Allah olmadığını söyləyirdilər. Arxalarındakı işıq söndü, ayaqlarını tam qaranlıq içində qoydu; onlar bürədilər, nişanı və İsanı gözdən itirdilər və yoldan aşağıdakı qaranlıq və pis dünyaya yuvarlandılar.”
Early Writings, 15.

1844-cü ildə Filadelfiyalı Millerçi hərəkət nikaha daxil oldu. 22 oktyabr 1844-cü ilin nikahı, Raxel və Lea ilə təmsil olunan iki ibadət edənlər sinfini bir-birindən ayırdı. Raxel, 22 oktyabr 1844-cü ilin nikahına aparan yolda müvəffəqiyyətlə irəliləmiş bir sinfi təmsil edir, lakin Leanın sinfi yoruldu. Sonra onlar ayrıldılar və üçüncü mələyin sınaq prosesi, Məzun Gecəyarısı Harayının sınaq prosesinin başa çatdığı elə həmin yerdə başladı.

Nikah başlanmışdı və bundan sonra kamala çatdırılmalı və sınaqdan keçirilməli idi. Nikah 1846-cı ildə kamala çatdırıldı və üçüncü mələyin sınaq prosesi başladı. 1849 və 1850-ci illərdə Rəbb Öz qalığını toplamaq üçün əlini ikinci dəfə uzadırdı. Həbaququn ikinci lövhəsi o zaman, Əmrlərin ikinci dəsti ilə rəmzləndirildiyi kimi, tarixə yerləşdirildi. Musa birinci dəsti sındırırdıqdan sonra, ikinci lövhələr ortaya qoyuldu. 1850-ci il cədvəli 1843-cü il cədvəlinin yerini aldı və 1850-ci ildə Allahın yeni əhd gəlini olan qədim İsrailin sınağı Kədəşə və 1863-cü ilə doğru davam etdi.

1856-cı ildə iki çaydan daha çox su Hiram Edsonun qələmi vasitəsilə gəldi. Edsonun qələmi vasitəsilə gələn “yeddi vaxt” üzərindəki nur, Ədən bağında öz peyğəmbərlik şəhadətinə başlayan iki çayın təmsil etdiyi nur idi. Ədən bağı bəşəriyyətin Allahın qanununa qarşı üsyanının rəmzidir və Ulai ilə Hiddekel çaylarının sularının öz səfərinə başladığı yerdir. Onlar əhd tarixi boyunca axıb gedirlər; çünki həmin Bağ — üsyanın rəmzi — həm də Adəm və Həvvanın üzərindəki əncir yarpaqlarını əvəz etmək üçün paltar təmin etmək məqsədilə bir quzunun kəsildiyi yerdir. Əhd tarixi Adəmlə Allah arasındakı həyat əhdi ilə başlayır. Həyat ağacı ilə rəmzləşdirilən həmin əhd, Adəm və Həvvanın pozduğu əhdə aparıb çıxardı; bu isə yeni bir həyat əhdini başlatdı, o zaman ki, dünyanın təməli qoyulandan bəri kəsilmiş Quzu çılpaq və itmiş cütlük üçün geyim təmin etdi. Həmin Bağdan axan iki çay nəhayətdə Allahın Öz cəza əsası kimi istifadə etdiyi qüvvələrin rəmzinə çevrilir.

Ey Aşşurlu, qəzəbimin əsası, əllərindəki dəyənək isə hiddətimdir. Mən onu ikiüzlü bir millətin üzərinə göndərəcəyəm, qəzəbimin xalqına qarşı ona əmr verəcəyəm ki, qəniməti alsın, ovu ələ keçirsin və onları küçələrin palçığı kimi tapdalsın. Yeşaya 10:5, 6.

Həmin iki çay Edəndən çıxaraq Rebekanın nəsil xəttinə və onun İshaqla olan əhd nikahına, oradan da Yaquba doğru axdı; burada həmin iki çayın suyu yeddi vaxtdan ibarət iki ayrı dövr kimi təmsil olunur. Sonra eyni iki çay Daniel kitabının son altı fəslindən keçir; burada hər bir çay üç fəsillə təmsil olunur. Bir çay yeddinci, səkkizinci və doqquzuncu fəsillərdə açılmış bilik artımını, digər çay isə onuncu, on birinci və on ikinci fəsillərdə açılmış bilik artımını təmsil edir.

Yeddinci, səkkizinci və doqquzuncu fəsillər Ulai görməsi kimi təqdim olunur və Məsih onuncu, on birinci və on ikinci fəsillərdə buna bənzər şəkildə təsvir edilir. Hər iki çay görməsində, üç fəsildə təqdim olunduğu kimi, Məsih suyun üzərində dayanmış halda təsvir olunur.

Və belə oldu ki, mən, bəli mən Daniel, bu görüntünü gördükdən sonra onun mənasını anlamağa çalışarkən, bax, qarşımda insan görünüşünə bənzər biri durdu. Və Ulainin sahilləri arasından bir insan səsi eşitdim; o çağıraraq dedi: Cəbrail, bu adama görüntünü anlat. Daniel 8:15, 16.

Onuncu fəsildə Məsihin görüntüsü Yəhyanın Vəhy kitabının birinci fəslində şahid olduğu görüntüyə bənzəyir; həmçinin Danielin səkkizinci fəsildəki görüntüsündə Palmoni suların üzərindədir, necə ki, on ikinci fəsildə də O, kətan geyinmiş halda idi.

“Cəbrayılın ziyarəti zamanı peyğəmbər Daniel daha artıq təlimat ala bilmədi; lakin bir neçə il sonra, hələ tam izah olunmamış mövzular haqqında daha çox bilmək arzusu ilə o, yenidən Allahdan nur və hikmət axtarmağa yönəldi. ‘O günlərdə mən, Daniel, tam üç həftə matəm saxlayırdım. Ləziz çörək yemədim, ağzıma nə ət, nə də şərab dəydi, heç özümü məsh etmədim.... Sonra gözlərimi qaldırıb baxdım, və budur, kətana bürünmüş bir adam gördüm; onun beli Ufazın saf qızılı ilə qurşanmışdı. Onun bədənini də zəbərcəd kimi idi, üzünü şimşək görünüşündə idi, gözləri od çıraqları kimi idi, qolları və ayaqları cilalanmış tunc rəngində idi, sözlərinin səsi isə bir izdihamın səsi kimi idi.’”

Allahın Oğlundan heç də aşağı olmayan bir Şəxs Danielə göründü. Bu təsvir, Məsih Patmos adasında Yəhyaya aşkar edildikdə verilən təsvirə bənzəyir. Rəbbimiz indi, axır günlərdə nələrin baş verəcəyini Danielə öyrətmək üçün başqa bir səmavi elçi ilə gəlir. Bu bilik Danielə verildi və üzərinə dünyanın sonlarının yetişdiyi bizlər üçün ilham vasitəsilə qeydə alındı.”

Review and Herald, 8 fevral 1881.

Onuncu fəsildəki Hiddekel görüntüsündə Məsih suyun üzərindədir, kətan geyinmişdir; Ulai görüntüsündə də O, suyun üzərindədir. Vəhy birinci fəsildəki görüntü, Ulai və Hiddekel görüntülərində təqdim olunan görüntü ilə uyğunluq təşkil edir; burada Sister White bunun “Allahın Oğlundan daha az bir Şəxs olmadığını” bildirir. O, Vəhy onuncu fəsildəki mələyi müəyyən edərkən, həmin mələyin “İsa Məsihdən daha az bir Şəxs olmadığını” deyir. Vəhy onuncu fəsildəki mələk əlini göyə qaldırır və əbədi olaraq yaşayanın adına and içir; bu, on ikinci fəsildəki Məsihin görüntüsü ilə bağlıdır; orada O, hər iki əlini göyə qaldırır və əbədi olaraq yaşayanın adına and içir. Vəhy onuncu fəsildə O, həm suyun, həm də qurunun üzərindədir.

Çayın “sahilləri arasında” mövcud olan sudur və Daniel “sahillər arasından bir kişinin səsinə” eşitdi; deməli, səs suyun üzərində olan kişidən gəlirdi və o səs Ulai çayının sularının səsi idi.

Birinci ayın iyirmi dördüncü günündə, böyük çayın, yəni Hiddekelin kənarında olduğum zaman, gözlərimi qaldırıb baxdım və budur, kətan geyinmiş, beli Ufazın saf qızılı ilə qurşanmış bir adam gördüm. Onun bədənini də zəbərcədə bənzəyirdi, üzünü şimşəyin görünüşü kimi idi, gözləri od məşəlləri kimi, qolları və ayaqları cilalanmış tuncun rəngi kimi idi və sözlərinin səsi bir izdihamın səsi kimi idi. ...

Amma sən, ey Daniel, sözləri qapalı saxla və kitabı axır zamanadək möhürlə: çoxları ora-bura gedəcək və bilik artacaq. Sonra mən, Daniel, baxdım, və budur, daha iki nəfər dayanmışdı; biri çayın sahilinin bu tərəfində, digəri isə çayın sahilinin o tərəfində idi. Onlardan biri çayın suları üzərində duran kətan geyimli adama dedi: “Bu möcüzələrin sonuna qədər nə qədər vaxt olacaq?” Və mən eşitdim ki, çayın suları üzərində duran kətan geyimli adam sağ əlini və sol əlini göyə qaldırdı və əbədi yaşayanın haqqına and içərək dedi ki, bu, bir zaman, zamanlar və yarım zaman olacaq; və müqəddəs xalqın qüdrətini dağıtma işi tamamlandıqda, bütün bunların hamısı başa çatacaq.

Və mən eşitdim, lakin anlamadım. Onda dedim: Ey ağam, bunların əqibəti nə olacaq? O dedi: Get öz yolunla, Daniel; çünki sözlər axır zamanadək qapanmış və möhürlənmişdir. Çoxları təmizlənəcək, ağardılacaq və sınaqdan keçiriləcək; lakin pislər pislilik edəcəklər; və pislərdən heç biri anlamayacaq; amma müdriklər anlayacaqlar. Daniel 10:4–6; 12:4–10.

Bacı Uaytın onları müəyyən etdiyi kimi, Şınarın böyük çayları hər ikisi Məsihin su üzərində dayanıb danışdığı bir görüntüyə bağlıdır; çünki Onun səsi çoxlu suların səsi kimidir. Hər iki görüntüdə “nə vaxta qədər” sualı verilir. Hər iki çay həmçinin Adventizmin mərkəzi sütunu və təməli olan Daniel kitabının səkkizinci fəslindəki “sual və cavab”da təmsil olunur. Orada iki çay həm məbədin, həm də qoşunun səpələnməsinin və tapdalanmasının “yeddi vaxt”ının rəmzləridir. Bu iki çay Allahın tənbəh çubuğu kimi öz rolunu yerinə yetirir, yalnız bundan sonra birinci mələyin Millerçi tarixinə axıb daxil olur; burada Uilyam Miller ilk peyğəmbərlik cəvahirini, yəni Levililər iyirmi altıncı fəsildəki “yeddi vaxt” xəttini kəşf etdi. Bu iki çay, pələng və Fərat çayları ilə təmsil olunan və əlbəttə, Yaradılış 2520-də qeyd olunduğu kimi, İshaqın qırx yaşı olanda əhd nikahı baş vermiş Rivqanın qardaşı qızları Lea və Raxel ilə də təmsil olunan Aşşur və Babilin iki şiri vasitəsilə həyata keçirilmiş 2520 illik iki səpələnməni təmsil edir.

Miller yalnızca Yəhudanın cənub padşahlığına qarşı olan “yeddi vaxt” səpələnməsini təqdim etmişdi; bu da 1844-cü ildə 2300 illik peyğəmbərliklə yerinə yetdi. 1856-cı ildə “yeddi vaxt”ın “yeni şərabı” şimal padşahlığı üzərindəki eyni səpələnməni müəyyən etdi və onun 1798-ci ildə başa çatdığını göstərdi. Uilyam Millerin ilk peyğəmbərlik kəşfi olaraq, Fərat çayının suyu birinci mələyin tarixində alfa təlimi kimi gəldi. Ulay çayının suyu isə üçüncü mələklə gəldi. Millerin alfa kəşfi Ulay çayı ilə təmsil olunan yeddi vaxt idi, Hiram Edsonun omeqa kəşfi isə Hiddekel çayı ilə təmsil olunan yeddi vaxt idi.

2520 hər bir padşahlıq üçün eyni olan dövrün uzunluğunu ifadə edir, lakin qırx altı il fərqlə başlayıb başa çatır. 1798 zamanın sonunu və Vəhy on dördün birinci mələyinin gəlişini göstərir. 1798 Assuriya aslanının şimal padşahlığının üzərinə gətirdiyi 2520 illik səpələnmənin yerinə yetməsidir. 1844 cənub padşahlığının üzərinə gətirilmiş “yeddi zaman”ın yerinə yetməsidir və Babil aslanı ilə təmsil olunur. İki çay, 1844-cü il oktyabrın 22-də, həm yeddinci şeypurun, həm də

yubiley şeypurunun antitipik Kəffarə Günündə səsləndirildiyi, üçüncü mələyin gəlişi ilə başa çatan birinci və ikinci mələklərin xəbərləri tarixinin kitab dayaqlarıdır.

Sonra yeddinci ayın onuncu günündə yubiley şeypurunun səslənməsini əmr edəcəksən; kəffarə günündə şeypuru bütün torpağınız boyunca səsləndirəcəksiniz. Levililər 25:9.

Yeddinci şeypurun çalınması Məsihin Öz İlahiliyini bəşəriyyətlə birləşdirmək işinin rəmzidir və Ulai çayı görüntüsünün 2300 ili ilə təmsil olunur; yubiley şeypurunun çalınması isə torpaq əhdinin pozulmasının və bunun Allahın xalqının üzərinə gətirilməsinin rəmzidir; Danielin Musanın lənəti və andı adlandırdığı şeyi və Musanın “Allahın əhdinin çəkişməsi” adlandırdığı şeyi bildirir.

Bəli, bütün İsrail Sənin qanununu pozdu, hətta sənin səsinə itaət etməmək üçün ondan uzaqlaşdı; buna görə də üzərimizə lənət və Allahın qulu Musanın qanununda yazılmış and töküldü, çünki biz Ona qarşı günah etdik. Daniel 9:11.

“Musanın qanununda” yazılmış olan “lənət” və “and” Levililər iyirmi altıncı fəsildəki “yeddi dəfə”dir. “And” kimi tərcümə edilən söz, Levililərdə “yeddi dəfə” kimi tərcümə olunan həmin eyni ivrit sözüdür. İyirmi beşinci fəsildə əhd andını pozmağın lənəti iyirmi altıncı fəsildə bəyan edilir; orada Musa bu lənəti “əhdin çəkişməsi” kimi adlandırır.

O zaman Mən də sizə qarşı çıxacaq və günahlarınıza görə sizi yenə yeddiqat cəzalandıracağam. Və əhdimin iddiasının qisasını alan qılıncı üstünüzə gətirəcəyəm; siz şəhərlərinizin içində bir yerə toplandığınız zaman aranızda vəba göndərəcəyəm; və siz düşmənin əlinə təslim ediləcəksiniz. Levililər 26:24, 25.

Rəbb eramızdan əvvəl 723-cü ildə Assuriyanın aslanının qılıncını şimal padşahlığının üzərinə gətirdi ki, onları “cəzalandırsın”, onları “düşmənin əlinə” təslim etməklə. Qırx altı il sonra, eramızdan əvvəl 677-ci ildə cənub padşahlığı Musanın lənətini hiss etdi. Musanın lənəti əhdin mübahisəsidir. Qırx altı il ərzində Mesopotamiyanın aslanları qoşunu aradan qaldırmaq və tapdalamaq üçün Allah tərəfindən işlədildi. Həmin qırx altı illik dövrün sonunda Navuxodonosor məbədi dağıtdı. Daniel səkkizin on üçüncü ayəsindəki Danielin sualındakı qoşun qırx altı illik bir müddət ərzində düşmənləri tərəfindən əsarət altına alındı; bu müddət məbədin dağıdılması ilə kulminasiya nöqtəsinə çatdı; məbəd isə on üçüncü ayədə tapdalanmalı olan digər mövzu idi. Həmin çaylar müvafiq olaraq 1798 və 1844-cü illərə çatanda, bir qoşun məbəd kimi bir yerə toplanmışdı, çünki qoşun bir bədəndir, bədən isə məbəddir. Həmin dövrün sonunda qırx altı il ərzində ucaldılmış məbəd ilahiliyin bəşəriyyətlə nikahında səmavi məbədlə birləşməli idi. Nikah iki məbəd arasındadır və Allahın birləşdirdiyini ayrı salmaq olmaz.

Dəclənin suyu 1798-ci ilə çatdı, Fəratın suyu isə 1844-cü ilə çatdı. Üçüncü mələyin gəlişindən bir qədər əvvəl ikinci mələk gəldi və bundan sonra 1844-cü il avqustun 12–17-də Nyu-Hempşirin Ekseter şəhərində keçirilən düşərgə toplantısında Gecəyarısı Fəryadının xəbəri töküldü. Exeter “su qalası” mənasını verir və həmin düşərgə toplantısında Massaçusets ştatının Watertown şəhərindən olan bir qrup tərəfindən başqa bir çadırdə saxta bir toplantı keçirilirdi. Eden bağında yaranmış sular, Sister White-a görə, Birləşmiş Ştatların şərq sahili boyunca “gelgit dalğası” kimi yayılmaq üzrə idi. Həmin gelgit dalğasını hərəkətə gətirən zəlzələ, Şeytanın bəşəriyyətə qalib gəldiyi zaman Eden bağında baş verdi və bununla Eden-də dalğaları Millerçi tarixin Gecəyarısı Fəryadına qədər

çatan seysmik bir sarsıntı əmələ gəldi. O gelgit dalğası yüz qırx dörd minin tarixində Gecəyarısı Fəryadına sel kimi dolur və Adəmin günahı ilə başlanan zəlzələdə başlanmış dalğa Vəhy kitabının on birinci fəslindəki bazar günü qanununun zəlzələsinə qədər çatır.

Məsihin səsi çoxlu suların səsidir və birləşmiş bu sular son yağışın ismarıcını təşkil edir. Yeşaya və onun oğlu Şear-Yaşub yeddinci fəslin üçüncü ayəsində, yuxarı arxın hovuzu yanında dayanaraq, yüz qırx dörd minin möhürlənmə vaxtında son yağış ismarıcını təqdim edirlər. Orada Yeşayanın ağılsız və pis padşah Ahaza dair bəyanı budur ki, Rəbb Ahazın üzərinə Aşşurun sularını, padşah Sanxeribi göndərəcək və onun suyu boğaza qədər qalxacaq.

Rəbb yenə mənə belə söylədi: “Bu xalq yavaş-yavaş axan Şiloah sularını rədd etdiyinə, Resin və Remalyahın oğluna sevindiyinə görə, buna görə də, bax, Xudavənd onların üzərinə çayın güclü və bol sularını, yəni Aşşur padşahını və bütün əzəmətini gətirir; o, bütün məcralarının üstünə çıxacaq və bütün sahillərini aşacaq; Yəhudadan keçəcək; daşacaq və aşacaq, boyna qədər çatacaq; ey İmmanuel, onun qanadlarının yayılması sənə torpağının enini bürüyəcək.” Yeşaya 8:5–8.

Ahaz Rəbb tərəfindən “göndərilən” suları rədd etdi, buna görə də Rəbb Assur sularını Ahaza “göndərdi”. Ahaz “Rəsin və Remalyahın oğlu”nun ittifaqında “sevindi”. Ahaz Rəsin və Remalyahın oğlu ilə təmsil olunan saxta son yağış xəbərində “sevinir”.

Şimal padşahlığının kralı Peqah olan Rezin və Remalyahın oğlu, Yeşaya və onun oğlunun saxtasını təmsil edir. Ağılsız və pis padşah Ahaz, İsrailin on şimal qəbiləsi və Suriyanın təmsil etdiyi ittifaqda “sevinir”; bu, bazar qanunu zamanı kilsə ilə dövlətin qanunsuz münasibətini simvolizə edir. Ahaz sevinir, çünki rüsvayçılıq və sevinc son yağış mübahisəsində təmsil olunanlara müraciət etmək üçün ilhamın istifadə etdiyi iki zidd duyğudur. Yeremya kiçik kitabı yediyi zaman bu, onun ürəyinin sevinci və şadlığı idi, və Yoel bizə bildirir ki, Allahın xalqı heç vaxt xəcalət çəkməyəcək. Ahaz, Laodikiyalı olaraq kordur; buna görə də o, yalançı su ismarıcında sevinir və Yeşayanın həqiqi su ismarıcını rədd edir. O, şimal padşahının daşqını ilə təmsil olunan saxta son yağış ismarıcına güvəndiyi üçün xəcalət çəkməli idi, lakin Şiloahın ismarıcını rədd etmişdir.

Yeşaya səkkizdəki Şiloah xəbəri axırıncı yağışın xəbəridir. Şiloah hovuzu Əhdi-Cədidə Siloam hovuzu kimi tanınır. İbranicədə və ya yunan dilində bu, “göndərilmiş” mənasını verir. Məsihin Müqəddəs Ruhu “göndərməsi” üçün Onun getməsi məqsəduyğun idi. Yeşaya ilə Ahaz Şiloah hovuzunun yanındadırlar və sınaq bundan ibarətdir ki, iman Yeşaya və onun oğlu ilə təmsil olunan Şiloah hovuzuna bağlanacaq, yoxsa Retsinə və Remalyahın oğluna? Ahaz iki su arasında seçim edir: Şiloah suları, yoxsa Assuriya padşahının suları. Ahaz Retsin və Remalyahın oğlu ilə təmsil olunan ittifaqa və xəbərə sevindi və buna görə də, hökmü zamanı yavaşca axan su əvəzinə, viranəlik selini qəbul etdi. Onun hökmü, şimal padşahının bütün dünyanı sel kimi basdığı Bazar qanununu təmsil edir. Bu, Bazar qanunundan etibarən belə olur; həmin vaxt Gecəyarısı Fəryadının seli də dünyanı bürüməkdədir.

Axaz şimaldakı on qəbilə ilə Suriyanın ittifaqına sevinir və beləliklə, Allahın Kəlamında rast gəlinən hər bir qanunsuz ittifaqın təmsil etdiyi kilsə ilə dövləti birləşdirən xəbərə də sevinir. Yeşaya Filadelfiyalı, Axaz isə Laodikiyalı təmsil edir. Məsih kor adamı — Siloam

hovuzundakı bir Laodikiyalını — sağaltdığı zaman, Yeşayanın şahidliyini Öz şahidliyi ilə əlaqələndirir.

İsa oradan keçərkən anadangəlmə kor olan bir adam gördü. Şagirdləri Ondan soruşub dedilər: «Müəllim, bu adam kor doğulsun deyə günah edən kim idi — bu adamın özü, yoxsa valideynləri?»

İsa cavab verdi: Nə bu adam günah etmişdir, nə də onun valideynləri; lakin Allahın işləri onda zahir olsun deyə. Məni göndərən işlərini gündüz ikən görməliyəm; gecə gəlir ki, o vaxt heç kəs işləyə bilməz. Mən dünyada olduqca dünyanın nuruyam. Bunları dedikdən sonra yerə tüpürdü, tüpürcəkdən palçıq düzəltdi və palçığı kor adamın gözlərinə sürtdü. Sonra ona dedi: Get, Siloam hovuzunda yuyun. (Bu ad tərcümədə “Göndərilmiş” deməkdir.) O da gedib yuyundu və gözləri açılmış halda qayıtdı.

Buna görə də, qonşular və əvvəllər onun kor olduğunu görmüş olanlar dedilər: Oturub dilənən bu adam həmin adam deyilmi? Bəziləri deyirdi: Bu odur; başqaları isə deyirdi: O, ona bənzəyir. Lakin o dedi: Mən elə oyam. Buna görə də ondan soruşdular: Gözlərin necə açıldı?

O cavab verib dedi: İsa adlanan bir adam palçıq düzəltdi, gözlərimi məsh etdi və mənə dedi: “Get, Siloam hovuzuna yuyun.” Mən də gedib yuyundum və gözlərim açıldı. Yəhya 9:1–11.

Kor adam, axmaq və pis padşah Axazla birlikdə, etibarlarını Siloam hovuzuna, yoxsa Assuriyanın daşqınına bağlayacaqları baxımından sınaqdan keçirilir. Kor adam özünün kor olduğunu bilir, lakin Axaz varlıdır, mal-dövləti artmışdır və heç nəyə ehtiyacı yoxdur. Axaz axır yağışın hovuzu yanında olan axmaq bakirədir, kor adam isə hikmətli bakirədir. Göndəriləndən olan sular, yaxud Assuriyadan göndərilən sular sınaqdır.

Hovuz suyun bir yerə toplandığı yerdə və peyğəmbərlik baxımından hovuz Məsihin səsinə təmsil edən bütün “sular”ın — müxtəlif axınların, çayların, arxların, dənizlərin, okeanların, göllərin, yağışın və şəhin — bir yerə toplandığı yerdə. Axırncı yağışın hovuzu yuxarı hovuzdan axan su ilə əmələ gəlir. Hovuz sınaq kontekstində axırncı yağışın xəbərini təmsil edir. Axaz asta-asta axan suları rədd etdi, lakin kor adam hovuzla əlaqəli xəbərə itaətkar oldu. İsa Öz ilahiliyindən “tüpürcək” kimi təmsil olunan bir hissəni götürdü və onu gil ilə birləşdirdi; bu, Məsih tərəfindən Ən Müqəddəs Yerdə həyata keçirilən ilahiliyin bəşəriyyətlə birləşməsinə təmsil edir.

Məsih yerə tüpürdü və tüpürcəyi ilə palçıq düzəltdi. O, ilahiliklə insanlığın birləşməsinin xəbərini kor adamın gözlərinə sürtmək üçün istifadə etdi. İlahiliklə insanlığın birləşməsi ilə təmsil olunan xəbər 1888-ci ilin xəbəridir və bir insanı Laodikeya vəziyyətindən Filadelfiya vəziyyətinə çevirmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Lakin bu xəbər insan iştirakını tələb edir. Onlar hovuzla getməli, sonra isə yuyunmalıdırlar.

Hamı günah etmiş və Allahın izzətindən məhrum qalmışdır, lakin İsa dedi ki, nə kor adam, nə də onun valideynləri günah etmişdir. İsa kor adamın vəziyyətindən təqsir məsələsini götürür və onu Rəbbi izzətləndirmək üçün yetişdirilmiş bir adam kimi təqdim edir; Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində “Allahın işləri aşkar edilsin” məqsədi ilə qaldırılan peyğəmbərlik adamı isə bayraqdır; bu bayraq Laodikeyadan Filadelfiyaya keçid etmiş kişi və qadınlardan ibarətdir. Bayraq

Allahın işlərinin aşkar olduğu yerdir, çünki Onun işi İlahiliyi bəşəriyyətlə birləşdirmək idi (gil məlhəmi ilə təmsil olunduğu kimi), və bu işin qənimətləri təkcə Laodikeyaya aid xəbəri eşidənlər deyil, həmin xəbərdəki göstərişə əməl edənlərdir. Kor adam üçün göstəriş gedib yuyunmaq idi. O, görə bildikdən sonra Allahı izzətləndirməyə çalışmasına ehtiyac qalmadı; onu əhatə edən şərait bunu baş verdi.

Bu, Məsihin yaxınlaşması ilə başladı, ardınca isə Məsihin işi gəldi. Məsihin göydəki müqəddəs məkanda insanla əlaqədar son işi, insanı ölü, quru sümüklər vadisindən, yaxud küçələrdə ölü vəziyyətdə olmaqdan, yaxud yarasa kimi kor olmaqdan dəyişdirib yenidən yaratmaqdır. Onun son işi, Öz xalqını Öz surətinə uyğun olaraq yenidən yaratmaqdır; məhz O, Adəmi yerin tozundan yaradanda, sonra da onun üçün həyat nəfəsini üfürəndə etdiyi iş də bu idi. Son iş ilk işdir, çünki O əvvəlcə palçıqı yaratdı, sonra isə həmin palçıqı Öz Ruhunun həyatı ilə məsh etdi. Adəmdə Ruh Onun nəfəsi idi, kor adamda isə su idi. Yezekelin ölü sümüklər vadisində isə bədəni yaradan bir toplama xəbəri idi. Sonra dörd külək haqqında bir xəbər bədənin üzərinə üfürüldü və o zaman o, qüdrətli bir ordu kimi ayağa qalxdı.

Kor adam hələ kor ikən, İsa onu gördü və sonra ona yaxınlaşdı. O, kor adama Öz şagirdləri tərəfindən irəli sürülmüş bir sualın kontekstində yaxınlaşır; beləliklə, bu nümunə üçün düzgün peyğəmbərlik mühitini müəyyən etməsinə imkan yaranır. “Allahın işləri” Müqəddəs Kitabda bir çox müxtəlif şahidlik xətləri üzrə peyğəmbərlik rəmzidir. Müqəddəs Yazılarda “Allahın işləri”nin hər bir təzahürü son yağış vaxtında yerinə yetirilir. İsa hekayənin kontekstini son xəbər baxımından müəyyən edir; bu son xəbər Malakinin son ayələrində İlyas vasitəsilə təmsil olunur.

Valideynlər və kor uşaq günahkarlar kimi məhkum edilmirlər, çünki bu, Allahın ecəzkar işlərinin vaxtıdır və o vaxtda valideynlərin ürəkləri ilə övladların ürəkləri qarşıda duran məsələni görmək üçün döndəriləcəkdir. Məsələ bundan ibarətdir ki—kor Laodikiyalı adam məsh olunmuş Filadelfiyalı adama çevrilibmi. Son yağış vaxtında valideynlərlə uşağın qarşısında duran məsələ budur, çünki bu, həm də hökm vaxtıdır. Və hökm vaxtı İbrahimin əhd peyğəmbərliyinə görə üçüncü və dördüncü nəsillər ərzində icra olunur. Kor adam sonuncu və dördüncü nəsildir, onun valideynləri isə üçüncüdür. Həmin dövrdə İlyas xəbəri ailələri elə şəraitlərə qoyur ki, onlar Şiloah hovuzunun xəbərini qəbul etməyə və ya rədd etməyə məcbur olurlar. Axmaq və pis padşah Axaz həmin hovuzun xəbərini rədd etdi, lakin kor adam qəbul etdi. Malakinin İlyas xəbəri Rəbbin böyük və dəhşətli günündən əvvəl lənət kontekstində yerləşdirilmişdir.

İsa nəzərdən keçirdiyimiz şəraiti nizamlayarkən, möcüzənin məqsədinə dair xülasəsinə onu da daxil etdi ki, O, həmin vaxt işləməlidir, çünki elə bir zaman gələcək ki, heç kəs işləyə bilməyəcək. Onun istinad etdiyi iş gündüz baş verir və işin sonu gecə kimi təsvir olunur. Onun istinadı möhlət vaxtının bağlanmasıdır.

O, hökm işini başa çatdırdıqda, kahinlik libaslarını çıxarır və qisas libaslarını geyinir. O, həlak olanları xilas olunanlardan ayırmaq işini tamamladıqda, xilas işi sona çatır. Sınaq müddəti bağlanır və artıq heç kəs işləyə bilmədiyi gecədir. Məsihin xəbəri yalnız kor bir adama yönəlmiş Laodikeya xəbəri deyildi, həm də bu, sınaq müddətinin bağlanmasıyla yaxınlığı kontekstində yerləşdirilmiş İlyas xəbəri idi; bu isə canların xilas edilməsi üçün çalışmağa Məsihin təqdis

olunmuş motivasiyasıdır.

Əvvəlcə Məsih kor adama yaxınlaşdı, sonra məlhəmi hazırlayıb tətbiq etdi, daha sonra isə kor adamın özü üçün etməli olduğu bir işə dair göstəriş verdi; və eyni dərəcədə mühüm olan budur ki, o, bu işi üzərinə götürdükcə görmə qabiliyyəti bərpa olunur. O, görmə qabiliyyətinə malik olduqdan sonra kor Laodikeyalıdan Filadelfiyalıya çevrilmiş olur. Həmin iki kilsənin çevrilmə dövrü başlanğıcda 1856-cı ildən 1863-cü ilədək yerinə yetirildi.

Həmin dövr buğda ilə darının ayrılmasını və bundan sonra bir bayraq kimi ucaldılan yüz qırx dörd min nəfərin son möhürlənməsini təmsil edir. Kor adam dərhal ictimai diqqətin mərkəzinə çevrildi—bir dəfə Laodikeyalıdan Filadelfiyalıya dəyişəndən sonra. Kor adam yüz qırx dörd min nəfərdir, pis və ağılsız padşah Ahaz isə Rəbbin ağzından tüpürülüb çıxarılan əvvəlki əhd xalqıdır. Tarixin elə həmin nöqtəsində İsa ya Öz yeni əhd xalqını tüpürcəyi ilə məsh edir, ya da köhnə əhd xalqını Öz ağzından tüpürüb çıxarır.

Bu fikirləri növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Yaxınlaşan Böhran”

“Sonsuz Olan bütün millətlərlə bağlı hesabı yanılmaz dəqiqliklə aparır. Onun mərhəməti tövbəyə çağırışlarla təqdim olunduğu müddətdə bu hesab açıq qalacaq; lakin Allahın müəyyən etdiyi bir həddə çatıldıqda, Onun qəzəbinin xidməti başlayır. O zaman hesab bağlanır; ilahi səbir sona yetir; onların lehinə mərhəmət üçün artıq daha bir vəsatət qalmır.

Peyğəmbərin nəzəri əsrlərin dərinliklərinə yönələrkən, bizim dövrümüz onun baxışı önündə canlandırıldı. Bu dövrün millətləri misli görünməmiş mərhəmətlərin alıcıları olmuşlar. Göyün bərəkətlərinin ən seçmələri onlara verilmişdir; lakin artan qürur, tamahkarlıq, bütpərəstlik, Allaha hörmətsizlik və alçaq nankorluq onların əleyhinə yazılmışdır. Onlar Allahla olan hesablarını sürətlə bağlamaqdadırlar.

“Dini dünyada böyük çəşqınlığın və qarışıqlığın hökm sürəcəyi günlər sürətlə yaxınlaşır. Çoxlu tanrılar və çoxlu ağalar olacaq; hər cür təlim küləyi əsəcək; və mələk libaslarına bürünmüş Şeytan, əgər mümkün olsaydı, lap seçilmişlərin özlərini belə aldadardı.

“Həqiqi təqva və müqəddəsliyə qarşı yönələn ümumi həqarət, Allahla canlı əlaqəsi olmayanları Onun qanununa bəslədikləri ehtiramı itirməyə aparır. İlahi qanuna qarşı hörmətsizlik daha aşkar olduqca, ona riayət edənlərlə dünya və dünyanı sevən bir kilsə arasındakı ayırıcı xətt daha da aydın görünəcəkdir. Allahın əmrlərinə məhəbbət bir qrupda artdıqca, o birisində onlara qarşı həqarət də artır.”

“Böyük MƏN VAR OLAN Öz qanununu doğruldur. O, onu fırtınalarda, daşqınlarda, tufanlarda, zəlzələlərdə, quruda və dənizdə olan təhlükələr içində etibarsız edənlərə səslənir. İndi Onun xalqının özünü prinsipə sadiq göstərməsi vaxtıdır.

“Biz böyük və təntənəli hadisələrin astanasında dayanmışıq. Rəbb qapıdadır. Zeytun dağında Xilaskar bu böyük hadisədən əvvəl baş verəcək səhnələri təsvir etdi: «Müharibələrdən və müharibə xəbərlərindən eşidəcəksiniz», — dedi. «Millət millətə qarşı, padşahlıq padşahlığa qarşı qalxacaq; müxtəlif yerlərdə qıtlıqlar, vəbalar və zəlzələlər olacaq. Bütün bunlar ağrıların

başlanğıcıdır». Bu peyğəmbərliklər Yerusəlimin dağıdılması zamanı qismən yerinə yetmiş olsa da, onların son günlərə daha birbaşa tətbiqi vardır.”

“Yəhya və digər peyğəmbərlər də Məsihin gəlişinin əlamətləri olaraq baş verəcək dəhşətli səhnələrin şahidləri idilər. Onlar döyüş üçün toplanan orduları və qorxudan ürəkləri sarsılan insanları gördülər. Onlar yerin öz yerindən tərpəndiyini, dağların dənizin ortasına atıldığını, onun dalgalarının nərildəyib çalxalandığını və dağların onun coşqunluğundan lərzəyə gəldiyini gördülər. Onlar Allahın qəzəbinin camlarının açıldığını, vəbanın, qıtlığın və ölümün yer üzünün sakinlərinin üzərinə gəldiyini gördülər.”

“Artıq Allahın cilovlayan Ruhu dünyadan geri çəkilir. Və qasırğalar, tufanlar, dənizdə və quruda baş verən fəlakətlər bir-birini sürətlə izləyir. Elm bütün bunları izah etməyə çalışır. Ətrafımızda sıxlaşan, Allahın Oğlunun yaxınlaşmaqda olduğunu bildiren əlamətlər həqiqi səbəbdən başqa hər şeyə aid edilir. İnsanlar Allahın qulları möhürlənənədək əsə bilməsinlər deyə dörd küleyi saxlayan keşikçi mələkləri ayırd edə bilmirlər; lakin Allah Öz mələklərinə küləkləri boş buraxmağı əmr etdiyi zaman, Onun qisas alan qəzəbinin elə bir mənzərəsi olacaq ki, heç bir qələm onu təsvir edə bilməz.

“Bir böhran lap yaxındadır; lakin Allahın qulları bu böyük fəvqəladə durumda özlərinə arxalanmamalıdırlar. Yeşaya, Yezekel və Yəhyaya verilən görüntülərdə biz göyün yer üzündə baş verən hadisələrlə nə qədər sıx bağlı olduğunu görürük. Biz Ona sadıq olanlar üçün Allahın qayğısını görürük. Dünya hökmdarsız deyil. Gələcək hadisələrin gedişi Rəbbin əlindədir. Göylərin Əzəməti həm xalqların taleyini, həm də Öz kilsəsinin qayğılarını Öz əlində saxlayır.

“Allah axır günlərdə nə baş verəcəyini açıqlamışdır ki, Onun xalqı müxalifət və qəzəb fırtınalarına qarşı durmağa hazır olsun. Qarşılarında duran hadisələr barədə xəbərdar edilmiş olanlar yaxınlaşan fırtınanı sakitcə gözləyib oturmamalı, Rəbbin çətinlik günündə Öz sadıq bəndələrini qoruyacağı düşüncəsi ilə özlərinə təsəlli verməməlidirlər. Biz Rəbbini gözləyən insanlar kimi olmalıyıq; boş bir intizar içində deyil, sarsılmaz imanla ciddi işdə olmalıyıq. İndi zəhinlərimizin ikinci dərəcəli əhəmiyyət daşıyan şeylərlə məşğul olmasına yol verməyin vaxtı deyil.”

“İnsanlar yuxuda ikən, Şeytan fəal surətdə işləri elə tənzimləyir ki, Rəbbin xalqına mərhəmət və ədalət göstərilməsin. Bazar günü hərəkəti indi qaranlıq içində irəliləməkdədir. Rəhbərlər həqiqi məsələni gizlədirlər və hərəkətlə birləşənlərin bir çoxu özləri belə onun gizli axınının hara yönəldiyini görmürlər. Onun iddiaları mülayimdir və zahirən məsihidir; lakin o danışacağı zaman əjdahanın ruhunu aşkara çıxaracaqdır. Təhdid edilən təhlükəni dəf etmək üçün əlimizdən gələn hər şeyi etmək bizim borcumuzdur. Vəcdan azadlığını məhdudlaşdıran tədbirlərə qarşı ən təsirli etirazı ortaya qoyaraq, mübahisə mövzusunun həqiqi mahiyyətini xalqın önünə gətirməliyik. Müqəddəs Yazıları araşdırmalı və imanımızın səbəbini verməyə qadir olmalıyıq. Peyğəmbər deyir: “Pislər pislilik edəcəklər və pislərin heç biri anlamayacaq; amma müdriklər anlayacaqlar.”

“Qarşımızda mühüm gələcək durur. Onun sınaqları və vəsvəşələri ilə üzləşmək, habelə onun vəzifələrini yerinə yetirmək üçün böyük iman, qüvvə və dözümlə tələb olunacaq. Lakin biz şanlı surətdə zəfər çala bilərik; çünki ayıq-sayıq duran, dua edən, iman edən heç bir can düşmənin

hiylələrinə düçar olmayacaqdır. Bütün səma bizim rifahımızla maraqlanır və öz hikmətinə və qüdrətinə üz tutmağımızı gözləyir. Açıq və ya gizli olmasından asılı olmayaraq hər bir əks təsir müvəffəqiyyətlə dəf edilə bilər, 'qoşunla deyil, qüvvətlə deyil, ancaq Mənim Ruhumla, — Ordular Rəbbi deyir.' Allah indi də, qədimdə olduğu kimi, insan səyləri vasitəsilə işləməyə və zəif vasitələr vasitəsilə böyük işlər görməyə eyni dərəcədə hazırdır. Biz qələbəni say çoxluğu ilə deyil, canın İsayə tam təslim olması ilə qazanacağıq.

“İndi, mərhəmət hələ də davam edərkən, İsa bizim üçün şəfaət edərkən, gəlin əbədiyyət üçün işi hərtərəfli görək.” Southern Watchman, 25 dekabr 1906.